

Slavljenje Svetog Duha u himnama ranih adventista

Slavoljub Vulicevic

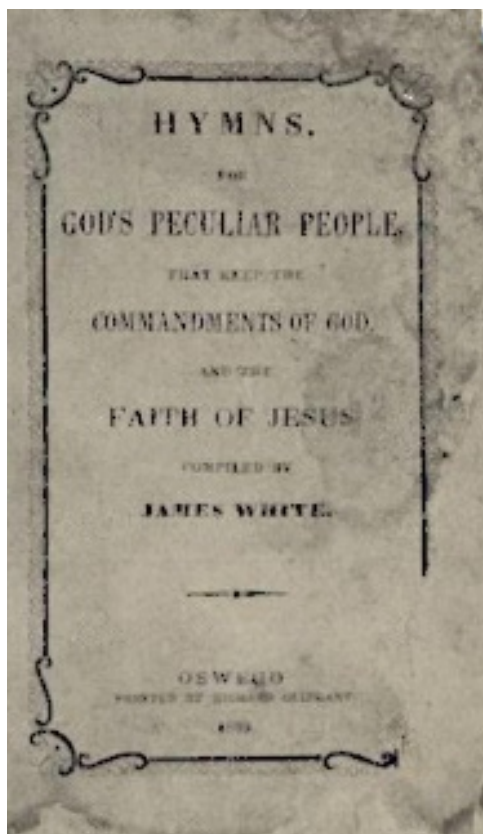
Ne tako davno čuo sam komentar jedne sestre koja ne veruje u Trojstvo. Ona je zvučala prestrašeno i tvrdila da, navodno, kada pevamo poznatu pesmu "O dođi Duše Sveti..." mi činimo strašan greh slaveći Svetoga Duha. Njen veliki strah u vezi otpada izražava shvatanje nekih modernih adventista da je strašan greh slaviti Svetoga Duha jer se, navodno, mogu slaviti samo Otac i Sin.

Naravno, prema njihovom shvatanju, adventistički pioniri koji su imali pravilno shvatanje o Bogu, nikada ne bi slavili Svetoga Duha. Možda je to i tačno za neke od njih, ali kao student adventističke istorije, zaista sam želeo da saznam šta su pioniri stvarno pevali i da li je ikada u adventističkoj istoriji, u pesmaricama u vreme Elen Vajt, bilo slavljenja Svetog Duha.

U ovom radu ćemo pokušati da pronađemo pesme i himne koje su rani adventisti od samog početka pevali na svojim okupljanjima. To će nam pomoći da vidimo kako se adventističko shvatanje Boga ispoljavalo na njihovim bogoslužjenjima u kojima je pesmama svakako bio sastavni deo.

Ovde ćemo razmotriti neke pesme iz određenih pesmarica koje su bile izdate u okviru adventističke crkve. Ovo nije iscrpna istorija razvoja adventističke pesmarice, nego pregled onoga što je najznačajnije u vezi ove teme.

Pesmarica Džejsma Vajta iz 1849. godine

Džejs Vajt (James White) je sastavio prvu poznatu pesmaricu ranih adventista 1849. godine, pre nego što je adventistička crkva formalno organizovana 1963. godine. Ova pesmarica je nosila naslov „Himne Božjeg posebnog naroda koji drži zapovesti Božije i veru Isusovu“¹

Ova pesmarica je imala 53 pesme. Poslednja, 53. pesma je poznata doksologija koju je 1674. godine napisao Tomas Ken (Thomas Ken): „Slavite Boga od koga dolaze svi blagoslovi“². Poslednji stih te pesme je: „Slavite Oca, Sina i Svetoga Duha“³ Ovo je klasična izjava slavljenja Trojednog Boga.

Značajno je u vezi ove pesme dodati da će kasnije Elen Vajt citirati celu ovu pesmu u jednom članku koji je napisala. Ona kaže da je treba da pevamo kada svoje dare prinosimo Gospodu.⁴

¹ James White, comp., Hymns for God's Peculiar People, That Keep the Commandments of God, and the Faith of Jesus (Oswego: Richard Oliphant, 1849), 47.

² Odgovara našoj pesmi „Pred lice Božije dođimo“

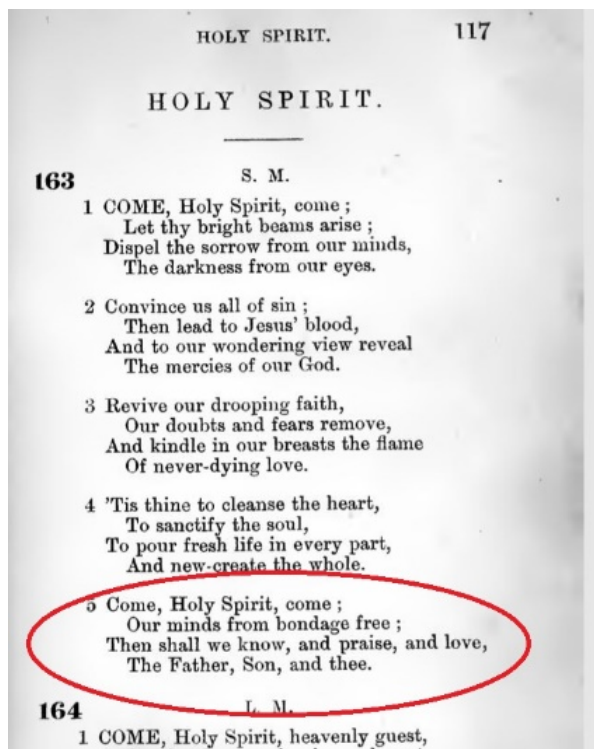
³ Praise God from Whom all blessings flow;
Praise Him all creatures here below;
Praise Him, above, ye heavenly host;
Praise Father, Son and Holy Ghost.

⁴ Ellen White, RH, January 4, 1881, p. 5.

Prva zvanična adventistička pesmarica za upotrebu na bogoslužnju iz 1869. godine

Džejms Vajt je izdao još nekoliko pesmarica nakon one iz 1849. godine. Prva pesmarica koja je izdata nakon zvaničnog organizovanja adventističke crkve 1863. godine je pesmarica iz 1869. godine, pod naslovom „Himne i melodije za one koji drže Božije Zapovesti i veru Isusovu“⁵

Pesma 529. na strani 406 je gorepomenuta pesma koju je Džejms Vajt imao u svojoj prvoj pesmarici, „Slavite Boga od koga dolaze svi blagoslovi“ sa završnim rečima „Slavite Oca, Sina i Svetoga Duha“. Na 117. strani se nalazi podnaslov „Sveti Duh“ i pesme od 163 pa do 173 su posvećene Svetom Duhu. Tu nalazimo takve naslove kao što su „Dođi Duše Sveti, dođi“, „Dođi Duše Sveti, nebeski gostu“ itd. Očigledno je da su ove reči gotovo identične našoj pesmi „O dođi Duše Sveti“ koju smo spomenuli u uvodu.

Kao jedan primer ličnog obraćanja Svetom Duhu je i 5. strofa 163. pesme na 117. strani gde se pesma, nakon prizivanja da Sveti Duh dođe i oslobodi našu svest od ropstva, završava rečima „Tada ćemo znati, i slaviti i voleti, Oca, Sina i tebe.“⁶ Dakle, ovde se vernici obraćaju direktno Svetom Duhu i kažu da će slaviti i voleti Oca, Sina i Svetoga Duha ali pošto se direktno obraćaju Svetom Duhu, oni koriste ličnu zamenicu „tebe“. Ovo je nedvosmislena trinitarna izjava u vezi Svetoga Duha.

Kada se čitaju reči ovih pesama, dobija se utisak da se pesme obraćaju Svetom Duhu kao božanskoj osobi koju prizivaju da dođe i prebiva u nama. U tim pesmama možemo da vidimo da se Sveti Duh naziva „božanski duh“ (pesma 171)⁷ ili „večni Duh“ (pesma 169 i 170)⁸ Ovo su sve trinitarne izjave koje se nalaze i u današnjem verovanju adventista sedmoga dana, u kome se za Sveti Duh kaže da je „iste večnosti“ kao Otac i Sin.

Druga crkvena pesmarica za upotrebu na bogoslužnju iz 1886. godine

Druga crkvena pesmarica koju je Generalna Konferencija objavila za upotrebu na bogoslužnju je pesmarica iz 1886. godine pod naslovom „Himne i melodije Adventista sedmoga dana za upotrebu na bogoslužnju“⁹. Ova pesmarica će biti službena pesmarica koja će se koristiti na bogoslužnju Hrišćanske adventističke crkve u Americi sve do 1941. godine. Ovde u sadržaju možemo u naslovu „Bogoslužjenje“ i u podnaslovu „Sveti Duh“ da vidimo da su pesme 136-167 posvećene Svetom Duhu.

I ovde, kada pogledamo naslove pesama, uviđamo sličnost sa pesmaricom iz 1869. godine. Neki od naslova su „Dođi blagosloveni Duše“, „Dođi Sveti Duše nebeski gostu“ itd. I ovde je Duh Sveti nazvan „božanski“ i „večni“.

⁵ *Hymns and Tunes for Those Who Keep the Commandments of God and the Faith of Jesus*, 1869. Kopiju ove pesmarice koja je odštampana 1876. godine možemo naći na internetu

https://ia600302.us.archive.org/20/items/hymnstunesfortho00seve/hymnstunesfortho00seve_bw.pdf

⁶ „Then shall we know, and praise, and love,
The Father, Son, and thee.“

⁷ „Spirit Divine“

⁸ „Eternal Spirit“

⁹ https://ia800500.us.archive.org/7/items/seventhdayadvent00gene/seventhdayadvent00gene_bw.pdf

127, 166, 684.
2 Now let the trumpet raise
Sounds of triumphant praise,
Wide as his fame.
There let the harp be found;
Organs of solemn sound,
Roll your deep notes around,
Filled with his name.

35 127, 684, 166.
1 God of the morning ray,
God of the rising day,
Glorious in power!
In thee we live and move,
And thus we daily prove
Thy condescending love
Each passing hour.

2 God of our feeble race,
God of redeeming grace,
Spirit all-blest!
Our own eternal Friend,
Thy guardian influence lend,
From every snare defend;
In thee we rest.

36 166, 127, 684.
1 Come, thou almighty King,
Help us thy name to sing,
Help us to praise.
Father all-glorious,
O'er all victorious,
Come, and reign over us,
Ancient of Days.

2 Come, thou incarnate Word,
Gird on thy mighty sword,
Our prayer attend;
Come and thy people bless,
And give thy word success;
Spirit of holiness,
On us descend.

3 Come, holy Comforter,
Thy sacred witness bear
In this glad hour:
Thou who almighty art,
Rule now in every heart,
And ne'er from us depart,
Spirit of power.

4 Thou art the mighty One,
On earth thy will be done,
From shore to shore.
Thy sovereign majesty
May we in glory see,
And through eternity
Love and adore.

Thomas Hastings. 10 Charles Wesley.

Zanimljivo je u ovoj pesmarici spomenuti i pesmu 36. Ona se nalazi pod naslovom „Bogoslužjenje – slavljenje i poštovanje Boga“. I ovde su gotovo identične reči naše pesme "O dođi Duše Sveti". Ova 36. pesma ima 4 strofe i u svakoj od prve tri strofe se priziva jedna od osoba Trojstva. Treća strofa sadrži reči "Dođi sveti Utešitelju, Tvoje sveto svedočanstvo donesi u ovom trenutku: Ti koji si svemoćan, vladaj sada u svačijem srcu, i nikada nemoj da odeš od nas, Duše sile."¹⁰

Nakon što je u svakoj od prve tri strofe pevano jednoj od osoba Trojstva - Ocu, Sinu i Svetome Duhu - četvrta strofa ove pesme se na kraju obraća „svemoćnom Jednom“: „Ti si svemoćan Jedan, na zemlji neka je tvoja volja... I kroz večnost Ljubav i obožavanje.“¹¹

Ispod pesme piše da ju je napisao Čarls Vesli (Charles Wesley). Imajući u vidu ko je Čarls Vesli,¹² ne možemo da zanemarimo verovanje o Trojstvu koje je on izrazio u toj pesmi. Adventistima je svakako bilo poznato šta su ove reči značile za onoga ko ih je napisao. Iako se prema Rečniku himnologije iz 1907. godine ne zna tačno da li je ovu pesmu napisao Čarls Vesli, ono što se zna je da je prvobitan naslov ove pesme bio „Himna Trojstvu“¹³ Adventistima iz 1886. godine nije bio problem da u svoju pesmaricu uvrste himnu Trojstvu. Pitamo se zašto je to danas problem za neke adventiste?

Izgleda da ne postoji sumnja da se 1893. godine, Elen Vajt i ostali pioniri tog vremena, nisu osećali prestrašeno kao naša gorepomenuta sestra, dok su tokom bogoslužjenja prizivali Svetoga Duha da dođe i bude prisutan, pa čak ni kada su pevali himne Trojstvu.

Pesmarica iz 1908. godine – otvoreno slavljenje Trojstva

Postoji jedna vrlo popularna pesmarica iz doba Elen Vajt pod naslovom „Hristos u pesmi“. Nju je priredio Franklin Belden, sestra Elen Vajt (on je pripremio i gorepomenutu službenu crkvenu pesmaricu koja se koristila na bogoslužjenjima 1886. godine). Prvo izdanje ove pesmarice je bilo 1900. godine, a drugo, prošireno, 1908. godine. Pesmaricu je objavio Rivju end Herald (Review and Herald). Ova pesmarica je jedna od najpopularnijih pesmarica ikada objavljenih u Hrišćanskoj adventističkoj crkvi¹⁴. Imala je skoro 1000 pesama.

I u toj pesmarici postoje pesme posvećene Svetome Duhu. Tu se nalaze sve one pesme Svetome Duhu koje smo videli i u crkvenoj pesmarici iz 1886. godine.

Specifično za ovu pesmaricu je da ona sadrži odeljak pod naslovom "Slavite Trojstvo (Praise to the Trinity)".

¹⁰ „Come, Holy Comforter,
Thy sacred witness bear
In this glad hour:
Thou who almighty art,
Rule now in every heart,
And ne'er from us depart,
Spirit of Power.”

¹¹ „Thou art the mighty One,
On earth thy will be done...
And through eternity
Love and adore.”

¹² Čarls Vesli je bio brat poznatog metodističkog jevanđeliste Džon Veslija (John Wesley). Poznato je koliki je uticaj Džon Vesli imao na adventističku teologiju ranih pionira adventističke crkve.

¹³ „An Hymn to the Trinity“, *A dictionary of Hymnology*, New York, 1907. str. 251

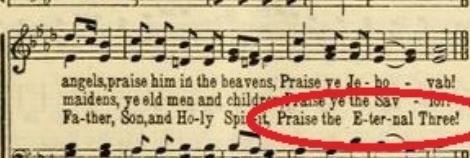
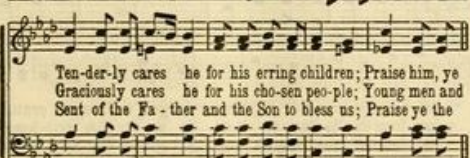
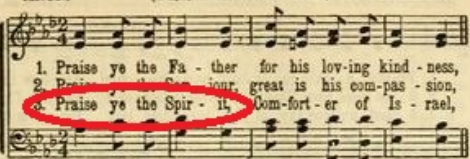
<https://archive.org/details/imslp-dictionary-of-hymnology-julian-john>

¹⁴ The Ellen White Encyclopedia, p. 310

Go not my soul in sear 120	Stand up and bless the 404	God bless our school... 663	In the silent midnight.. 39
Holy Spirit faithful gui 632	The Lord be with us.. 496	Jesus Thou hast prom- 278	Jesus is calling..... 8
Let Thy Spirit blessed 441	The Lord bless us and 839	My Sabbath home..... 608	Jesus of Nazareth pass- 52
O softly the Spirit is.. 590	On our way rejoicing.. 659	My Sabbath song..... 274	Just one touch as He.. 18
There lives a voice.... 325		On time 272	Knocking knocking wh 35
	Morning Hymns.	Sweet Sabbath school. 608	Let Him in..... 21
	Again the day awakes. 374	Welcome here 273	Let Jesus come into.. 25
	Holy, holy, holy, Lord 327	Work for the school.... 607	Life in a look..... 65
	Lord in the morning... 776	(Nearly all the songs	Lovingly tenderly call- 46
	My God how endless is 420	in the book are for use	Mercy's free 83
	New every morning is. 794	in Sabbath Schools).	My name in mother's. 36
	O Christ with each ret 792		Ninety and nine 61
	Once more my soul the 447	INVITATION AND	Nothing but leaves.... 131
	Sabbath dawn 385	REPENTANCE.	Nothing for Jesus.... 100
	Sweetly the holy hymn 460	Almost persuaded.... 99	Not in the hour of death 47
	When morning glids... 281	Are you tending on the 54	O Jesus thou art stand- 118
	When morning lights.. 612	Ashamed of Jesus.... 111	O heart bowed down.. 16
		At the feast of Belshaz 48	Only a step to Jesus. 60
	Evening Hymns.	Behold the Saviour at. 112	O tender and sweet was 9
	Day is dying in the.... 329	Blow the trumpet..... 683	Over the line 9
	Good night 556	Broad is the road that 177	Room for you to anchor 44
	How sweet the light of. 778	Building for eternity.. 33	Shall I let Him in?... 20
	Keep us safe this night 841	By faith I view my Sa 83	Shall you shall I..... 5
	One more day's work... 549	Christ or Barabbas.... 1	Sing them over again to 74
	Saviour breathe an... 646	Christ is knocking at. 20	Sound the alarm let.. 14
	Softly fades the twilight 800	Christ receiveth sinful. 24	Softly and tenderly Jes 76
	Softly now the light of 802	Come ev'ry soul by sin 95	Sowing the seed by the 56
	The day is past and.. 774	Come sinners to the Liv 179	Tarry by the living.... 266
	Thus far the Lord has. 744	Come to Jesus..... 165	The day of wrath, that 167
	When softly falls the. 367	Come to the living wat 165	The gate ajar for me.. 91
		Come unto Me..... 16	The gospel trump is.. 115
	The Rest Day.	Come ye disconsolate.. 124	The Great Physician... 94
	Again the day returns. 380	Comfort to the dreary. 117	The last call of mercy 136
	Another six days' work 430	Come ye sinners poor. 178	The passover..... 38
	Come dearest Lord and 432	Crowded is your heart. 190	The very same Jesus.. 7
	How sweet upon this... 432	Drifting away from the 4	The waters are troubl- 161
	O day of rest and glad 386	Eternity where 27	There are angels hov- 175
	Safely thro another we 388	Flee as a bird to..... 146	There is a Fountain... 146
	The dawn of God's dear 385	Get right with God.... 15	There were ninety and 61
	This is the day of rest. 421	God calling yet..... 113	Thy sins be as... 79
	Welcome delightful mor 387	Have you been to Jesus 88	To-day the Saviour call 173
	Welcome, welcome, day 431	Heaven is not far away 132	Weighed and wanting.. 49
		He is calling 128	While Jesus whispers. 45
	Sabbath School.	His way with thee.... 58	Who is on the Lord's. 369
	Again we meet 381	I have a Saviour. He's 53	Whosoever will 12
	Don't forget the Sabba 250	In a land of strangers 3	Yet there is room..... 13
			Your Saviour too..... 53

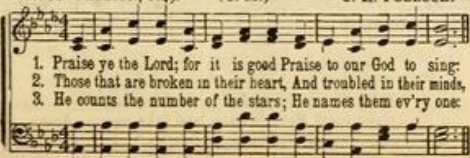
377 PRAISE YE THE FATHER.

ANON. (FLEMING. 8s & 6s.) F. FLEMING.

378 PRAISE THE LORD.

ROUS' VERSION, 1649. (C. M.) C. E. POLLOCK.

Used by permission.

Jedna od pesama u tom odeljku je broj 377, u kojoj je svaka strofa posvećena slavljenju jedne osobe Božanstva. Treća strofa je posvećena slavljenju Svetoga Duha i počinje rečima "Slavite Duha (Praise ye the Spirit)" Šta više, cela pesma se završava rečima "Slavite večnu Trojicu (Praise the Eternal Tree!)"

S obzirom na to da je ovu pesmaricu objavila adventistička izdavačka kuća za upotrebu u crkvenom pevanju, jasno je da doktrina o Trojstvu u to vreme nije adventistima predstavljala problem. Isto tako je i za očekivati da je Elena Vajt bila upoznata sa ovom pesmaricom, budući da je njen sestrčić bio urednik i da je pesmarica bila vrlo popularna u adventističkoj crkvi.

Zaključak

Neki adventisti kažu da je izraz "iste večnosti" za Oca, Sina i Svetoga Duha, koji se nalazi u adventističkom verovanju o Trojstvu iz 1980. godine, "novotarija" u koju pioniri nisu verovali. Pa ipak, vidimo da su još 1908. godine, u vreme Elen Vajt, adventisti u pesmi slavili "večnu Trojicu".

Mi na osnovu ovoga što smo ovde videli ne možemo tvrditi da su adventisti u vreme Elen Vajt shvatali Trojstvo onako kako Ga mi danas shvatamo. Pa ipak, ono što se može videti u ovim pesmama je da su oni imali čvrsto verovanje u ličnost Svetoga Duha. Pojam Trojstva, kada on označava jednostavnu istinu o

Ocu, Sinu i Svetome Duhu, kao trima osobama jednoga Boga, nije bio stran niti odbojan.

Oni koji danas unose nemir u crkvu tvrdeći da su pesme Svetom Duhu protivne istini i onome što su pioniri crkve verovali i u svojim himnama izražavali, jednostavno ne iznose istinu niti su upoznati sa činjenicama iz adventističke istorije.